

hudobný život

ROČNÍK LIII

6

2021

2,50 €

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Koncerty: P. Breiner a S. Lamsma v Slovenskej filharmónii / **Spomíname:** S. Burlasová,
J. Podprocký, Ch. Ludwig... / **Na chate:** D. Salontay / **Analýza:** Schubertova Veľká symfónia C dur

DANIEL RAISKIN

O hudbe a spoločnosti

Predpredaj vstupeniek: www.ticketportal.sk
Hotel Gino Park Palace Orlové: +421 42 4459 600
Dom kultúry Bytča: +421 41 5932 486
Château Gbelany: +421 41 4204 141
a hodinu pred koncertom v mieste jeho konania
www.hc.sk

Medzinárodný hudobný festival **Pro musica nostra** Thursoviensi

III. ročník

13. 6. 2021 | nedeľa | 18:00

RAJEC

Rímsko-katolícky kostol
sv. Ladislava

14. 6. 2021 | pondelok | 18:00

KYSUCKÉ NOVÉ MESTO

Rímsko-katolícky kostol
Nepoškvrnenia Panny Márie

15. 6. 2021 | utorok | 18:00

ORLOVÉ

Kaštieľ, Kaplnka
sv. Jána Nepomuckého

16. 6. 2021 | streda | 18:00

BYTČA

Židovská synagóga

17. 6. 2021 | štvrtok | 18:00

ŽILINA-TRNOVÉ

Rímsko-katolícky kostol
sv. Juraja

18. 6. 2021 | piatok | 18:00

KOTEŠOVÁ

Nádvorie Gotickej kúrie

19. 6. 2021 | sobota | 19:00

ČADCA

Rímsko-katolícky kostol
sv. Bartolomeja

20. 6. 2021 | nedeľa | 18:00

GBELANY

Château

ORGANIZÁTORI

S FINANČNÝM PRÍSPEVKOM

PARTNER

MEDIÁLNI PARTNERI

Predpredaj vstupeniek: www.ticketportal.sk
Fričovce: +421 51 791 10 67 / Fintice: +421 948 473 978
Hermanovce: +421 910 850 214 / Petrovany: +421 907 465 545
a hodinu pred koncertom v mieste jeho konania
www.hc.sk

Medzinárodný hudobný festival **Pro musica nostra** Sarossiensi

III. ročník

17. 6. 2021 | štvrtok | 18:00

PREŠOV

Židovská synagóga

18. 6. 2021 | piatok | 18:00

HERMANOVCE

Péchy Castle

19. 6. 2021 | sobota | 18:00

BREŽANY

Grécko-katolícky kostol
sv. Lukáša

20. 6. 2021 | nedeľa | 18:00

FINTICE

Dessewffyovská sýpka

21. 6. 2021 | pondelok | 18:00

PETROVANY

Barokovo-klasicistický
kaštieľ

22. 6. 2021 | utorok | 18:00

FRIČOVCE

Renesančný kaštieľ

23. 6. 2021 | streda | 18:00

HANUŠOVCE

NAD TOPLŤOU

Veľký kaštieľ

ORGANIZÁTORI

S FINANČNÝM PRÍSPEVKOM

PARTNERI PODUJATIA

MEDIÁLNI PARTNERI

Editorial

Možno ste si všimli, ako sa na koncertné pódia dostali prvky pantomimického divadla. Na pódium prišiel interpret, dirigent a poklonili sa. Akože. Lebo veď nebolo komu. Po koncerte dirigent vyzdvihol známymi gestami výkony členov orchestra, uznalivo pokynul smerom k sólistovi, zatlieskal. Vďačný pohľad do neznáma, teda pardon – do kamery. Poklona a odchod z javiska, zotrúvajúť v role. Bezkontaktné, online, dištančne. S vedomím diváka v predstave. Dúfajúc a veriac v neho... Vyžadovalo to dávku herectva, keďže sa zatiaľ nikto nepodujal do koncertných sál nainštalovať makety divákov alebo monitory s výjavmi platiacich divákov, sledujúcich „predstavenie“ doma, tak ako v bohatšom športovom svete. (Alebo?) Spojenie sa však obnovilo, pódiová kultúra a komunikácia sa vracajú k normálnej funkcii, v hľadiskách máme živých ľudí.

V priamom prenose, naživo, už priam na dotyk môžeme postupne sledovať výsledky neriadeneho kultúrno-sociálneho experimentu masového vyhľadovania. Bude návrat k zdrojom euforický, s prvkami obžerstva a následného vytriezvenia? Bude mať pozitívny vplyv na náš vzťah k tejto potrave? Bude chlebom každodenným? Zákuskom? Alebo skôr vitamínovým preparátom, ktorého dostupnosť a konzumácia sú spojené s uvedomelosťou a iným dostatkom?

Dirigent Daniel Raiskin, v Slovenskej filharmónii nový aj známy, fascinujúco rozpráva o dvoch pohľadoch na svet vysokého umenia a nevyhnutnosti postupného prelínania elitárskej európskej optiky s americkým „komunitným“ systémom, ktorý vyživuje energia „zdola“. Pandemické zastavenie uzamklo na čas ruky, ale azda uvoľnilo myseľ. Uvidíme...

Andrea SEREČINOVÁ

Riaditeľ Štátneho komorného orchestra Žilina vypisuje konkurz na plný pracovný úväzok na miesto:

1. hobojs s povinnosťou hrať 2. hobojs

s nástupnou mzdou od 1.200,- €

(podľa dĺžky odbornej praxe)

Konkurz sa uskutoční v sále Domu umenia Fatra v Žiline

v utorok 21. septembra 2021 o 13.00 hod.

Podmienky na www.skozilina.sk

Uzávierka prihlášok: 17. 9. 2021

petra.kovacovska@skozilina.sk, elena.filippi@skozilina.sk

P. Breiner v SF na jednom z prvých koncertov s publikom (foto: A. Trizuljak)

Obsah

Miniprofil

2 **Stanislav Masaryk** J. Kubandová

Koncerty

4 **Breiner Goes Organic** A. Serečinová

5 **Simone Lamsma prvýkrát na Slovensku** R. Kolář

6 **SOSR – ŠKO...** J. Sixta známy – neznámy L. Dohnalová, R. Kolář

Zahraničie

8 **G. Beňačková získala Cenu A. Dvořáka – Hvězdy v České filharmonii** M. Jůzová

10 **„Opera opier“ zo zákulisia** D. Ševčík

Hudobné divadlo

11 **Donizettiho vzácna lyrická tragédia konečne aj na slovenskom javisku** R. Bayer

12 **Primadona mezzosoprán (Ch. Ludwig)** R. Bayer

Rozhovor

14 **„Naša práca musí mať predovšetkým zmysel“ (D. Raiskin)**

A. Serečinová

Spomíname

18 **Za Soňou Burlasovou** T. Zachar Podolinská

20 **Agnesa Čuchranová – Bartolomej Buráš** J. Bukovinská

Z organového kokpitu

21 **Čas, ktorý nám patrí** M. Melcová

Osobnosť

22 **Jozef Podprocký** J. Zelenková, J. Hatrik, M. Melcová, J. Bukovinská

Analýza

26 **F. Schubert: Veľká symfónia C dur** T. Horkay

História

28 **Kanadské intermezzo svetobežníka W. Kaufmanna** A. Schindler

Na chate

32 **Ján Klíma a Daniel Salontay**

Jazz

34 **Priekopníci jazzového kontrabasu: B. Johnson a S. Brown** P. Kušík

37 **Emília Došeková** M. Jurčo

Recenzie

38

Mesačník **Hudobný život**/jún 2021 vychádza z **Hudobnom centre**, Michalská 10, 815 36 Bratislava, IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodických tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 220470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk). Externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk)

Jazykové redaktorky: Zuzana Studená, Eva Planková

Výtvarná spolupráca: Róbert Szegény

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 220470460, fax: +421 220470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Róbert Szegény, Peter Beňo • **Tlač:** ULTRA PRINT, s.r.o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a.s., Mediaprint-Kapa a súkromní distribútori • **Objednávky na predplatné** prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail: predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahrancna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03. • **Indexové číslo** 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia). • **Obálka:** D. Raiskin (koláž: R. Szegény, s použitím fotografií J. Lukáša) • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

■ Pochádzaš z hudobníckej rodiny. Asi si nemal veľmi na výber...

Otec hrá na trúbke a mama na klarinete, takže hudba bola v mojom okolí prítomná od malička. Mám fotku, na ktorej už ako dvojročný pózujem s trúbkou (*smiech*). Neskôr, samozrejme, prišlo obdobie, kedy by som sa bol najradšej venoval niečomu úplne inému. Vtedy ma rodičia museli do cvičenia trochu nútiť a na výber som veľmi nemal (*smiech*). Po čase som však pochopil, že nič iné mi asi lepšie nepôjde, a prirodzene som pri hudbe zostal.

■ Počas štúdia si absolvoval niekoľko medzinárodných súťaží. O fenoméne súťaží sa veľa polemizuje – aký to malo pre teba význam z hľadiska kariéry?

Súťaže sú pre hudobníka akýmsi umelo vytvoreným prostredím, s ktorým sa už neskôr v praxi nikdy nestretne, pretože takmer nikdy nie je nútený zvládnuť také množstvo repertoáru za taký krátky čas. Súťaž som nikdy nevnímal ani ako katapult, ale to je možno preto, že súťaže, ktoré som vyhral, ma nikdy nikam „nevystrelili“. Pre mňa to bol spôsob, ako sa donútiť viac cvičiť, naučiť sa nový repertoár a niekam sa posunúť – samotná súťaž bola už len završením tejto snahy. Samozrejme, že som chcel aj vyhrať, ale najdôležitejšiu časť mojej motivácie tvorilo vždy cvičenie a štúdium nových skladieb.

■ Spolupracoval si takmer so všetkými orchestrami na Slovensku i v Českej republike. Je Česká filharmonia splneným snom?

Hrať v Českej filharmonii je výborná príležitosť, cenná skúsenosť a do určitej miery aj prestíž. Okrem toho mám veľké šťastie na súčasného šéfdirigenta, Semjona Byčkova, ktorý je mimoriadne inšpiratívnou osobnosťou. S orchestrom som v minulosti viackrát hosťoval ako jeho člen a dvakrát aj ako sólista – pod taktovkou Tomáša Netopila a už spomínaného Semjona Byčkova. Vďaka tomu som minulý rok na konkurze na pozíciu prvej trúbky automaticky

(foto: P. Hajská)

Stanislav Masaryk

*1993

trúbka

Štúdium:

2006–2013 Konzervatórium v Bratislave (M. Janoš)

2013–2018 Vysoká škola múzických umení v Bratislave (R. Suchan)

Súťaže a ocenenia:

ARD Mníchov (2019) – 2. kolo, Medzinárodná súťaž „Žestě Brno“ – 1. cena a Absolútny víťaz (2017), Yamaha Scholarship Award (2015), Súťaž študentov slovenských konzervatórií – 1. miesto (2012, Košice) a 2. miesto (2009, Banská Bystrica)

Koncertná činnosť:

Ako sólista sa predstavil s Českou filharmoniou, so Slovenskou filharmoniou, Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, Slovenským komorným orchestrom, Štátnou filharmoniou Košice, orchestrom Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, Symfonickým orchestrom VŠMU v Bratislave, Slovenským mládežníckym orchestrom a ďalšími.

Pôsobil ako člen orchestra Národného divadla v Prahe (2017–2018), orchestra Opery Slovenského národného divadla (2012–2019 s prestávkami), Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu (2012–2015) a Bratislava Hot Serenaders (od 2009); hosťoval v Slovenskej filharmonii a v zoskupeniach Five Gentlemen a Fats Jazz Band.

Od septembra 2020 je členom Českej filharmonie (1. trúbka).

Nahrávky:

J. N. Hummel: *Koncert pre trúbku a orchester Es dur*, SOSR, dir. A. Sedlický (2019), J. Matěj: *Koncert pre trúbku a orchester*, SOSR, dir. R. Štúr (2018); Bratislava Hot Serenaders – *Keď sa raz zídeme* (2021), *Anniversary European Tour* (2018), *I Like That* (2018), *Ja vodku rád pijem* (2016), *Lonely Melody* (2014), Fats Jazz Band – *Swingin' Christmas* (2019), *That Old Feeling* (2016), Five Gentlemen – *Five Gentlemen Present Jabbo Smith & Clarence Williams* (2019)

postúpil do druhého kola. Konkurný poriadok to v takýchto prípadoch po odsúhlasení umeleckou radou umožňuje. Nemusel som sice odohrať obávaný Haydnov *Koncert pre trúbku Es dur*, ktorý patrí medzi povinný konkurný repertoár v prvom kole, no neskôr som sa tomu aj tak nevyhol a zahral som si ho pred celým orchestrom – už ako sólista (*smiech*). Ako stály člen som nastúpil v septembri 2020, uprostred pandémie, takže som bežnú prevádzku v Českej filharmonii v podstate ešte nezažil. Na nejaké celkové hodnotenie je teda ešte priskoro.

■ Od roku 2009 pôsobiš aj v hot-jazzovom orchestri Bratislava Hot Serenaders...

Starému jazzu som sa v BHS venoval viac ako desať rokov. Je to podstatná súčasť mojej hudobnej kariéry, a to nielen z hľadiska žánru, ale najmä kvôli Jurajovi Bartošovi, ktorého si veľmi vážim a považujem ho za jeden zo svojich vzorov. Nepochybne ma ovplyvnil vo viacerých smeroch – od interpretácie až po samotný spôsob riešenia problémov pri skúšobnom alebo nahrávacom procese. Myslím, že tieto skúsenosti mi veľmi pomohli aj v iných hudobných žánroch.

V BHS mám veľa dobrých priateľov vrátane môjho pedagóga z VŠMU, Rastislava Suchana, a hoci už s nimi po mojom odchode do Prahy pravidelne neúčinkujem, verím, že sa ešte nájdu príležitosti zahrať si spolu, pretože mi to zo všetkých stránok veľmi chýba.

■ Akú hudbu počúvaš?

Momentálne doma počúvame najmä Ivana Mládka a jeho Banjo Band, pretože sa to mimoriadne páči nášmu takmer dvojročnému synovi a dokáže pri tom zjesť aj jedlá, ktorými inak opovrhuje. Používame to teda aj ako donucovací prostriedok (*smiech*). Ak práve nehrá Mládek, moje počúvanie je často určené tým, čo si potrebujem naštudovať kvôli práci. Mám veľmi rád Brahmsa a jeho štyri symfónie, rovnako Beethovenove symfónie, Pucciniho opery či tvorbu Richarda Straussa. Občas počúvam repertoár, ktorý by som si v budúcnosti chcel zahrať – aktuálne, napríklad, *Koncert pre trúbku č. 2* francúzskeho autora Andrého Joliveta. Cvičil som ho pol roka na súťaži ARD v Mníchove, no nedostal som sa do finálových kôl, takže som si ho nakoniec nezahral. Je to skvelá skladba pre dosť atypické obsadenie, v ktorom dominujú dychové a bicie nástroje, bez sláčikov, a zároveň jeden z najťažších trúbkových koncertov. Mám však tiež obdobia, keď hudbu jednoducho nepočúvam.

■ Čo ťa čaká v najbližšom období?

Začiatkom júna som odohral dva koncerty so Slovenskou filharmoniou pod taktovkou Leoša Svárovského – najskôr Šostakovičov *Koncert pre klavír, trúbku a sláčikový orchester* s Ladislavom Fančovičom v Bratislave a následne Hummelov *Koncert pre trúbku a orchester Es dur* v Skalici. V Českej filharmonii sa vzhľadom na zlepšujúcu sa situáciu počíta s možnosťou dohrať posledných pár koncertov tejto sezóny s publikom v obmedzenom počte a za prísnych hygienických podmienok. Dúfam, že tento trend vydrží a poslucháčov čaká postupný návrat do koncertných sál.

Pripravila Janka KUBANDOVÁ